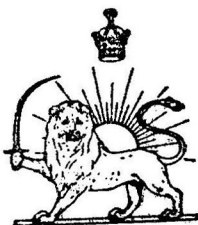

محل اداره

مجلس شورای ملی

شماره تلفن: ۳۰۴۴۸ و ۳۸۸۹۴ و ۳۸۸۹۶ و ۳۸۸۹۰

روزنامه یومیه

بهای اشتراك

مذاكرات مجلس ۳۰۰ ریال
قوانین و آگهی‌ها ۶۰۰ »
شماره کامل ۸۰۰ »

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل: کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاکرات مجلس - اخبار مجلس - انتصابات - آگهیهای رسمی و قانونی.

شماره ۲۴۴۹

شنبه ۲۲ تیر ماه ۱۳۳۲

سال نهم

شماره مسلسل ۸۵
دوره هفدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۸۵

صورت مشروح مذاکرات مجلس روزیک شبیه

چهاردهم تیر ماه ۱۳۳۲

فهرست مطالب:

- ۱- طرح صورت مجلس
  - ۲- بیانات آقای رئیس دائر بابر از سیاستگزاری از انتخاب ایشان و توجه بحفظ انتظامات و آئین نامه
  - ۳- بیانات آقایان عبدالرحمن فرامرزی و مکی راجع برعایت بیطرفی وحفظ انتظامات و آئین نامه از طرف رئیس مجلس
  - ۴- ختم جلسه بعنوان تنفس
- مجلس ساعت یازده و چهل و پنج دقیقه صبح بریاست آقای دکتر معظمی تشکیل گردید.

(۱- طرح صورت مجلس)

رئیس - با اجازه آقایان صورت اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود (بوسیله آقای ناظرزاده بشرح زیر قرائت شد)
غائبین بی اجازه - آقایان: مشار، معد حسین قشقائی، راشد، دکتر امامی دکتر مصباح زاده

شمس قنات آبادی - عده کافی نیست
رئیس - وقتی که شروع شده عده کافی بود آقای فرامرزی فرمایشی داشتید؟

فرامرزی - خیر عرضی ندارم عرض بعد از صورت جلسه است

رئیس - چون فعلا عده برای رأی کافی نیست تصویب صورت مجلس به بعد میماند آقای زهری فرمایشی دارید؟

علی زهری - راجع به استیضاحی که در جلسه قبل تقدیم کردم تقاضا داشتم که دستور بفرمائید قرائت بشود
رئیس - اجازه بفرمائید بعد از استقرا شعب قرائت میشود چون قبل از اینکه انتخاب هیئت رئیسه تمام شود و شعب استقرا بشود سابقه ندارد که چیزی قرائت بشود چون عده کافی نیست تصویب صورت جلسه به بعد موکول میشود

(۲- بیانات آقای رئیس

دائر بابر از سیاستگزاری از انتخاب ایشان و توجه بحفظ انتظامات و آئین نامه)

رئیس - با اظهار کمال امتنان و سیاستگزاری از آقایان نمایندگان محترمی

که با واگذاری وظیفه خطیر ریاست مجلس شورای ملی این بنده را در معرض حسن ظن و اعتماد و اطمینان خویش قرار داده اند لازم میدانم مختصراً از اهمیت موقع و مسئولیت خطیر این وظیفه که البته آقایان نمایندگان محترم همه از آن مستحضرند چند کلمه بعرض برسانم.

یقین دارم احراز این سمت و ادای این وظیفه برای بنده جز با کمک و مساعدت عموم آقایان نمایندگان محترم امکان پذیر نیست امیدوارم واز درگاه خداوند متعال توفیق مبطلیم که این وظیفه را با کمال بی طرفی مطابق قانون اساسی و آئین نامه و سنن پارلمانی انجام دهم بطوریکه محیط مجلس برای اکثریت آماده برای انجام کار و برای اقلیت آزاد جهت ابراز عقیده و انتقادات باشد و نیز امیدوارم از حیثیت مجلس شورای ملی و نمایندگان محترم آنطور که وظیفه این جانب ایجاب میکند دفاع نمایم و حدود و حقوق عموم آقایان نمایندگان محترم اعم از اقلیت و اکثریت را از هرگونه تعرض مصون و محفوظ نگاهدارم و برای اداره امور مجلس از آنچه قانون معین کرده است با استظهار به کمک و مساعدت آقایان نمایندگان محترم با کمال قدرت استفاده کنم و در این راه وجدان و اخلاق را همواره حکم قرار دهم. در مورد مسائل عمومی و جاری مملکت خود را از توضیح مفصل بی نیاز می بینم و یقین دارم عموم آقایان نمایندگان محترم در اصول کار که مبارزه در راه تحقق آمل ملی ایران است اتحاد رأی و اتفاق کلمه دارند

امیدوارم در سایه اتحاد ملت ایران نهضت مقدسی که شروع شده است و مراحل مهمی از آن با پیروزی طی شده سرانجام با سر بلندی و افتخار به نتیجه برسد
انشاءالله تعالی

(۳- بیانات آقایان عبدالرحمن فرامرزی و مکی راجع برعایت بیطرفی و حفظ انتظامات و آئین نامه از طرف رئیس مجلس)
رئیس - آقای فرامرزی.
عبدالرحمن فرامرزی - اولاً بنده تبریک عرض میکنم و تا حالا یادم زفته بود تبریک بگویم جناب عالی در ضمن بیاناتان تشکر فرمودید از آقایان نمایندگان که بشمارای داده اند و باید هم همینطور باشد آنکسیکه بشمارای نداده البته تشکر ندارد (صحیح است)
ولی من خوشوقت هستم که چه آنهایی که بشمارای داده اند و چه آنهایی که بشمارای نداده اند باطناً از انتخاب جناب عالی راضی هستند و اولی این که شکست سیاسی صدمه اولش یک قدری آدم را ناراحت می کند ولی همه آقایان معتقدند که انتخاب جناب عالی بفتح مجلس بود من امیدوار هستم که این عقیده آقایان که من خودم هم یکی از آنها هستم در محل خودش باشد رئیس مجلس یعنی یکی از و کلائی که خود و کلا بهش رأی میدهند و او را انتخاب می کنند برای اداره کردن امور آنها و این منحصر بمجلس هم نیست هر جمعیت ده نفری که دور هم میگردند و اندک ناچار هستند که یکی را برای نظم جلسه بین خودشان انتخاب بکنند چون مجلس بزرگترین جلسه مملکت است، بزرگترین محفل مملکت است اینست که رئیس مجلس هم بزرگترین رئیس جلسه مملکت است و چون مجلس نماینده ملت است پس میشود گفت رئیس مجلس رئیس ملت است این که گفتیم مجلس نماینده ملت است برای اینکه رفع این غلطی را بکنم که در ایران رایج است که میگویند ملت چه میگوید ملت یعنی مجلس شورای ملی که نماینده ۲۰ میلیون جمعیت است ملت عبارت از ه هزار نفر یا پنجاه هزار نفر که در یکجا اجتماع می کنند نیست اگر باشد (نمی خواهم توهین بیک ایلی بکنم) مثلاً تر کمنهای سابق که

عین مذاکرات مشروح هشتاد و پنجمین جلسه از دوره هفدهم قانون گذاری

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

شاید ۵۰۰ هزار نفر بوده اند و راه می‌زدند کار آنها بجا بوده برای اینکه ۵۰۰ هزار نفر جمعیت بوده اند در تمام دنیا ملت یعنی مجلس شورای ملی برای اینکه تمام ملت در انتخابات آنها دخالت کرده اند باینجهت در تمام دنیا رئیس مجلس از حیث معنی محترم ترین فردش است حتی در انگلستان من خودم بودم که وقتی نمایندگان مجلس انگلیس که معروف است انگلستان مادر دموکراسی دنیا است یک خطی دارد در مجلس که هر نماینده وقتیکه می‌آید توی مجلس بر رئیس تعظیم میکنند وقتی هم می‌روند بیرون تعظیم می‌کند و در واقع تعظیم میکنند باین مقامی که فداکاریها کرده و خونها داده تا آنرا پیدا کرده اما در آنجا هم رئیس مجلس واقعاً حیثیت خودش را حفظ میکند یعنی بملت و بمجلس نشان میدهد که شایستگی این مقام را دارد ولو اینکه از یک حزبی باشد که احزاب دیگر با آن حزب مخالف باشند البته ما بجناب عالی رای ندادیم و منت هم بساتان نمیگذاریم ولی فعلاً شما رئیس تمام ما هستید ما هم همانطور که رفقای شما ما که میگوییم من البته جزو یک فراکسیون نیستم من تک هستم ولی سایرین همانطوریکه رفقای شما احترام شمارنگه میدارند و اطاعت شمارا در حدود قانون میکنند ما هم میکنیم این تذکره فقط عرض میکنم از لحاظ گذشته برای اینکه گذشته دفتر زندگی آینده است یعنی تجربه است رئیس مجلس مادامی محترم است که مجلس و حقوق و مقرراتی که مجلس وضع کرده حفظ بکند (صحیح است) اگر رئیس مجلس بخواهد تبعیض بکند بخواهد فرق بگذارد بخواهد بازی بکند با قانون و آئین نامه مجلس نباید توقع داشته باشد که نمایندگان زیر بار بروند نمی‌خواهم بگویم جناب عالی اینکار را می‌کنید برای اینکه آقای دکتر معظمی شما از همه بهتر میدانید که من بشما ارادت دارم اگر من بشما رای ندادم از لحاظ یک رویه‌ای بود که من در پیش داشتم از لحاظ عدم عقیده بشما نبود (فرزانه رای مخفی بود) رای مخفی بود برای اینکه کسی نداند وقتی من خودم میگویم دیگر مانعی ندارد مقصودم اینست که یک سوابقی در این مجلس

هفدهم هست که این سوابق موجب تأسف است و تمام برای این بوده که وضع مجلس روی تعصب افتاده نه روی منطق نه روی حق حالا من امیدوار هستم در سایه تدبیر شما که همه بآن معتقد هستیم و در سایه بیطرفی شما که من تا حد زیادی بآن معتقد هستم آن وضع سابق همانطوریکه خودتان فرمودید مبدل بشود بیک وضعی که لایق و شایسته مجلس باشد من خاطر من هست در زمان مؤتمن الملک من چند دفعه آمده بودم بمجلس مؤتمن الملک زیاد محترم بود و علتش این بود که هیچ فرق نمیگذاشت بین زید و عمرو و بکرو خالد و بین این پیشنهاد و آن پیشنهاد اگر دو پیشنهاد در عرض هم بوداگر رئیس مجلس یکی را چون دلش میخواست مورد طرح قرار میداد و یکی را چون دلش نمیخواست مورد طرح قرار نمیداد مجلس طبعاً بهم میخورد یا در موقع رای دادن معذرت میخواهم زیاد حرف زدم (صحیح است) مقصودم اینست که ما نظرمان همین است که احترام مقام ریاست و احترام مجلس را نگه بداریم و از رئیس هم انتظار داریم که بهمان اندازه احترام مجلس را نگه بدارد و فقط یک نکته را تذکر می‌دهم در آن روزیکه بین دو نفر از آقایان نمایندگان دعوا شد حرف شد خیلی تکیه کردند روی اینکه فلان نماینده توهین کرده ولی اشاره نکردند که تماشاچیها با فحش مجلس را بلرزه در آوردند در تمام دنیا و کلاً بهم دیگر توهین میکنند ، بهم دیگر میزنند ، اصلاً در بعضی مجالس هست که گوجه فرنگی بهم میاندازند تخم مرغی که تویش آرد کرده اند بهم میاندازند اما تماشاچی بهیچوجه حق ندارد که وکیل را مورد توهین قرار بدهد برای اینکه وکیل کیست؟ وکیل یک آدم است بنده اگر بدانم اینها بمن فحش میدهند وقتی رفتم جلوی مجلس بمن فحش میدهند یا کتک میزنند من نه حرف میزنم نه رای می‌دهم مرض هم ندارم این کار را بکنم این وظیفه جناب عالی است که حیثیت مجلس را از این بابت نگه داری جناب آقای دکتر معظمی من اجباری ندارم بآن کسیکه فلان چاقو کش

دلش میخواهد رای بدهم من اجبار دارم بآن کسی رای بدهم که بآن معتقد هستم اگر بنا باشد که چاقو کش او مرا بزند من هم چاقو کش تهیه میکنم بروم او را بزند پس آزادی رای و احترام مجلس و مصونیت و کیل کجارتیه؟ اینرا تذکره عرض می‌کنم و بعرض خاتمه میدهم .

رئیس - آقای مکی

مکی - بنده میخواستم اصلادر این جلسه صحبتی نکرده باشم مخصوصاً که در آخرین جلسه‌ای که شد یک جریانی پیش آمد و بنده میخواستم راجع به همکار عزیزم آقای مهندس رضوی و راجع بسوابقشان در دوره ۱۵ که راجع بنفت مبارزه کرده بودند شمه ای عرض کرده باشم ولی چون قرار بر این بود که برای جلسه دیگر بگذارم و اظهار تأسفی از این جریان کرده باشم اینست که میگذارم به جلسه آینده فقط یک نکته را عرض میکنم بنده هم مثل آقای فرامرزی به آقای دکتر معظمی رای ندادم ولی امیدوار هستم که بیطرفی و اجرای آئین نامه و حفظ حیثیت مجلس اگر چنانچه مورد عمل و ملاک وظیفه ایشان قرار بگیرد برای بنده چه تفاوت میکند که ایشان یا دیگری پشت این کرسی بنشینند اگر ایشان واقعاً رعایت بیطرفی و حفظ حقوق اقلیت و اکثریت را در مجلس کردند (عبدالرحمن فرامرزی - که انشاء الله میکنند) که همه مصونیت داشتند در مجلس که بتوانند صحبت بکنند بنده تصور میکنم که همه خواهان این هستند که دارای چنین ریاستی باشند ولی اگر خدای نخواسته ایشان از جاده بیطرفی خارج بشوند من تصور میکنم که نه تنها وظیفه خودشان را انجام نداده اند بلکه برخلاف نظر مشروطه خواهان و آن کسانی که در این قیام یعنی نهضت مشروطه ایران مبارزه کردند قدم برداشتند و این هم یک مجازات دنیائی دارد و هم یک مجازات اخروی امیدوار هستم که ایشان این دو جنبه را همیشه در نظر بگیرند و جز بیطرفی و رعایت آئین نامه مجلس و حفظ حقوق مجلس و مجلسیان و حقیقت نهضت مقدس ملی ایران چیزی در نظر نگیرند اگر نگرفتند مورد احترام همه هستند اگر رعایت

این موضوع را نکرده نباید انتظار داشته باشند که با حق شکنی و یا روی آئین نامه گذاشتن باز هم مورد احترام خواهند بود این مختصر عرض را کردم و امیدوار هستم که همیشه نصب العین خودشان قرار بدهند

رئیس - بنده از اظهار لطف جناب آقای فرامرزی و جناب آقای مکی تشکر میکنم و همانطوریکه در نطق خودم بعرض آقایان نمایندگان محترم رساندم جز حفظ بیطرفی و اجرای آئین نامه منظور و هدفی نخواهم داشت و امیدوارم با عمل این موضوع را به آقایان ثابت کنم و البته امیدوارم که عموم آقایان هم در اجرای وظایف به بنده کمک بفرمایند . راجع به تماشاچیها هم چون مطالبی فرمودند بدیهی است که چون جزو آئین نامه است از این به بعد بنده اجازه نخواهم داد که بهیچوجه در صحنه مجلس تظاهری له یا علیه بشود و از ناحیه هر طرف هر دسته باشد شدیداً مطابق آئین نامه مجازات خواهم کرد .

(۴) ختم جلسه بعنوان تنفس

رئیس - چون یک نامه ای از طرف آقایان اعضاء فراکسیون اتحاد و کشور رسیده است و ضمناً اظهار تأسف کرده بودند که ما مایل بودیم در اولین جلسه شرکت بکنیم ولی چون راجع به هیئت رئیسه مشغول مذاکره هستند درخواست کرده اند که جلسه برای ۳ شنبه تعیین بشود ولی بنده چون معتقد هستم که کار هیئت رئیسه زودتر تمام بشود اینست که جلسه را یک ساعت تعطیل میکنیم و اگر امروز کار هیئت رئیسه انجام نشد روز دوشنبه جلسه را تشکیل میدهم چون پس فردا عده ای درخواست داشتند که جلسه تعطیل باشد جلسه را تعطیل خواهیم کرد (چند نفر از نمایندگان - پس فردا جلسه بفرمائید) چون پس فردا مصادف با وفات حضرت صادق ۴ میشود اینست که اجازه بفرمائید فردا جلسه بشود و پس فردا را تعطیل میکنیم

(مجلس مقارن ظهر بعنوان تنفس تعطیل و دیگر تشکیل نگردید)

رئیس مجلس شورای ملی -

دکتر عبداللہ معظمی